

Motion till riksdagen 2005/06: MJ587

av Ingegerd Saarinen (mp)

Bottentrålning och marina fornlämningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av en mer systematisk genomgång av bottentrålningens skador på marina fornlämningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att bottentrålningens skador på marina fornlämningar skall beaktas i pilotprojekten om lokal och regional förvaltning av fisket.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att hänsyn skall tas till behovet av skydd mot bottentrålningens skador på marina fornlämningar vid val av objekt och skötsel föreskrifter för marina reservat.

Motivering

Det är välbekant att bottentrålning kan ge stora skador på havsbotten och dess liv. Det har också kommit flera larmrapporter om att skeppsvrak skadas av bottentrålning.

Bottentrålning har av forskare beskrivits som ett hot mot den biologiska mångfalden och den mest destruktiva av alla mänskliga verksamheter som påverkar havsbotten. Slam virvlar upp, bottensittande djur tar stryk, fisken kan förlora sina gömställen och så vidare. Bottentrålning har jämförts med kalhuggning, med den skillnaden att förstörelse av botten går djupare och fortare än skogsavverkning. Denna motion handlar dock om bottentrålningens konsekvenser för kulturmiljön.

Alla fornlämningar, även de under vatten, ska vara skyddade av forminneslagen. Skydd av skeppsvrak kan också ha bäring på miljömål som Levande kust och skärgård. Men det finns många indikationer på att skeppsvrak skadas av bottentrålning. Ett diskussionsunderlag från Statens maritima museer innehåller en rad exempel. Ofta handlar det om objekt som fastnat i trå-

Fel! Okänt namn på

len och fiskats upp. Det kan handla om mycket gamla fynd som länge varit täckta och skyddade av sand och lera. Undersökningar om bottenskador som främst varit inriktade på att kartlägga biologiska skador har också i förbifarten noterat skador på skeppsvrak. Skador har noterats både i havsmiljön och i insjöar. Trävraken är särskilt utsatta.

Hittills har skadorna upptäckts mer eller mindre av en slump. Olika instanser har varit inblandade, t.ex. Riksantikvarieämbetet, Statens maritima museer, Fiskeriverket, länsstyrelser och lokala myndigheter. Regeringen bör ge i uppdrag till berörda myndigheter att göra en mer systematisk genomgång av problemets omfattning samt vid behov föreslå åtgärder för att undvika skadorna.

Som en följd av kustfiskepropositionen (2003/04:51) har Fiskeriverket fått i uppdrag att leda och samordna minst fem projekt som syftar till att utveckla en lokal eller regional samförvaltning av fisket. Regeringen bör säkerställa att projekten beaktar behovet av att undvika bottenrålningens skador på fornlämningar under vatten.

I miljömålspropositionen (2004/05:150) föreslår regeringen att antalet marina reservat skall ökas med minst 14 stycken till år 2010. Vid val av skyddsobjekt och framtagning av skötsel föreskrifter bör hänsyn tas till skydd av fornlämningar från bottenrålning.

Stockholm den 5 oktober 2005

Ingegerd Saarinen (mp)